

Protestantse Kerk Classis Fryslân

Als ambtsdragers gaan ontbreken

Handreiking van de Classis Fryslân

'Vrijwilligers genoeg, ambtsdragers te weinig'

In vrijwel alle Friese protestantse gemeenten zetten veel vrijwilligers de schouders onder het kerkenwerk. Het grootste deel van het kerkelijk leven wordt door vrijwilligerswerk gaande en staande gehouden. 'Wanneer wij een bijeenkomst voor al onze vrijwilligers organiseren, is daar geregeld de helft van onze meelevende gemeenteleden aanwezig', zeggen kerkenraden.

Diezelfde kerkenraden hebben, groot en klein, ook bijna allemaal dezelfde zorg: 'Wij kunnen moeilijk ambtsdragers vinden om de zittende kerkenraadsleden op te volgen. Wij hebben vrijwilligers genoeg, maar ambtsdragers te weinig.' Hierdoor raken op meerdere plaatsen kerkenraden onderbezet.

Lichtere bestuursvorm

Ook betrokken gemeenteleden zijn minder in staat en bereid voor vier, acht of zelfs twaalf jaar met z'n allen voor alles in de gemeente verantwoordelijk te zijn. Ambtsdragers vinden voor de zware kerkelijke bestuursstructuur wordt daarom lastig.

Sociologen signaleren dat mensen meer en meer willen samenwerken in 'informele groepen'. Dat wil zeggen dat in de samenleving niet langer de formele besturen en organisaties alles doen en voor alles verantwoordelijk zijn, maar dat per onderdeel van het werk kleine groepen bij elkaar komen en voor een bepaalde tijd een deel van het werk doen.

Lichtere bestuursvorm in de kerk

Ook in de kerk kan een lichtere bestuursvorm ons helpen. Gemeenten kunnen de kerkenraad niet zo groot mogelijk, maar zo klein mogelijk te houden. Geen groot bestuur dat van bovenaf alles regelt. Maar een klein, flexibel kerkbestuur dat van onderaf de arbeid van groepen vrijwilligers die met het talent dat zij hebben voor een bepaalde periode actief zijn, ondersteunt, coördineert en faciliteert.

Uitvoerend werk in vrijwilligersgroepen

De kerkenraad kan besluiten het uitvoerend werk over te laten aan vrijwilligersgroepen. In plaats van een ruim aantal ouderlingenwijken met elk een eigen wijkouderling het pastoraat in handen geven van een groep die het pastoraat regelt, gecoördineerd door bijvoorbeeld twee ouderlingen. Daarnaast een groep die de vorming en toerusting verzorgt. Een groep

die de gebouwen onderhoudt. Een groep die het jeugdwerk in gang houdt. En eventueel andere groepen.

Kleine kerkenraad

Daaronder functioneert dan een kleine kerkenraad die de leden van de vrijwilligersgroepen in staat stelt hun taak te doen, hen gebouwen en budgetten ter beschikking stelt, hen laat ondersteunen door de dominee en eventueel andere beroepskrachten, hen motiveert, en hen de vrije hand geeft hun taak zoveel mogelijk zelf in te vullen zoals het in hun ogen zou kunnen. Indien nodig coördineert de kerkenraad het werk van de vrijwilligersgroepen. Een kerkenraad mag minimaal bestaan uit twee ouderlingen, twee diakenen, twee ouderlingen-kerkrentmeester en een predikant of kerkelijk werker.

Ambtelijke bestuurstaken

De verkleinde kerkenraad en colleges verrichten de ambtelijke taken. Zij vormen het 'bestuur' van de gemeente, en nemen de besluiten die de kerkorde aan de kerkenraad heeft toevertrouwd. Kerkenraad en colleges gaan over de gebouwen, het geld, en de beroepskrachten. Ook nemen zij de beslissingen in de grote lijnen. Zij stellen het beleidsplan vast, de rekening en begroting, verrichten de rechtshandelingen als aan- en verkoop, en stellen de budgetten vast van de vrijwilligersgroepen. Ook benoemen zij de leden van de groepen. Kerkenraad en colleges representeren de gemeente naar binnen en naar buiten.

Ambtelijke taken in de eredienst

Kerkenraad en colleges verrichten ook de ambtelijke taken in de eredienst en bij de sacramenten. Zij kunnen hierin bijgestaan worden door vrijwilligers, bijvoorbeeld oud-ambtsdragers en collectanten. In iedere eredienst dient minimaal één van de leden van de kerkenraad dienst te doen. Deze ambtsdrager vertegenwoordigt de gemeente als geheel. In avondmaalsdiensten doet een diaken dienst.

Voorzitter en scriba lastig te vinden

Kerkenraden kunnen soms lastig een voorzitter en scriba vinden. Zij zouden ook kunnen rouleren tussen meerdere leden van de vergadering ('presidium, voorzitter en/of scriba van het jaar'). Ook kunnen zij een eerste en tweede voorzitter/scriba kiezen die hun taken onderling verdelen. Of een notulist aanstellen. Een duovoorzitter/-scriba die hun taken wisselend uitvoeren, is ook mogelijk.

Plaatselijke Regeling aanpassen

Wanneer kerkenraden besluiten kleiner te worden, dienen zij hun Plaatselijke Regeling aan te passen en aan de gemeente voor te leggen.

De Classis Fryslân hoopt u hiermee handreikingen te geven, waarmee u uw kerkenraad lichter kunt maken. De classispredikant zal graag toelichting geven.

*Namens de Classis Fryslân, Wim Beekman.
ds. Wim Beekman, Classispredikant Fryslân
w.beekman@protestantsekerk.nl 06-31991101*